

ร่างระเบียบว่าด้วยการควบคุมเคมีภัณฑ์ของสหภาพยุโรป

➤ ความเป็นมา

สหภาพยุโรปได้จัดทำร่างระเบียบสำหรับใช้ควบคุมเคมีภัณฑ์ใหม่ โดยจะนำมาใช้แทนกฎระเบียบที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เนื่องจากกฎระเบียบที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ ไม่สามารถจัดการในเรื่องความปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ และไม่สนใจให้เกิดการวิจัยและพัฒนาสารใหม่

คณะกรรมการการยุโรปได้นำเสนอระบบควบคุมสารเคมีใหม่ เรียกว่า ระบบ **REACH** หรือมีชื่อเต็มว่า **Registration, Evaluation, and Authorization of Chemicals** ซึ่งระบบ REACH นี้จะใช้ควบคุมผู้ผลิตและผู้นำเข้าของสหภาพยุโรป สารเคมีที่ถูกควบคุมมีทั้งสารเดี่ยว สารผสม และยังรวมถึงสินค้าที่มีส่วนผสมของสารเดี่ยวหรือสารผสมด้วย

➤ สารสำคัญของระบบ REACH

ระบบนี้มีขั้นตอนการควบคุมที่สำคัญ 3 ขั้นตอน ดังนี้ คือ

การขึ้นทะเบียน (Registration) ใช้บังคับ ผู้ผลิต และผู้นำเข้าสารที่มีปริมาณมากกว่า 1 ตัน/ปี/ราย ขึ้นไป โดยผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าจะต้องจัดเตรียมข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสาร การทดสอบ การประเมินความเสี่ยงของสาร เพื่อ นำข้อมูลไปยื่นขอขึ้นทะเบียน ถ้าปริมาณสารมากก็ต้องใช้ข้อมูลรายละเอียดในการยื่นมากขึ้นด้วย

การประเมิน (Evaluation) ใช้กับสารที่มีปริมาณตั้งแต่ 100 ตันขึ้นไป ในขั้นตอนนี้จะเป็นการนำข้อมูลการทดสอบที่ขึ้นทะเบียนไปประเมิน เพื่อพิจารณาว่าควรจะให้มีการผลิต หรือนำเข้าหรือไม่

การอนุญาต (Authorization) ใช้กับสารที่มีอันตรายสูง เช่น สารก่อมะเร็ง สารก่อกลายพันธุ์ สารที่มีพิษตกค้างยาวนาน ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมสูง เป็นต้น ผู้ยื่นขออนุญาตจะต้องพิสูจน์ให้เห็นว่าความเสี่ยงจากการใช้สารอันตรายเหล่านี้สามารถควบคุมได้ หรือสารเหล่านี้ยังมีประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคมมากกว่า จึงจะได้รับการอนุญาต สารที่มีอันตรายสูงเหล่านี้ยังอาจถูกพิจารณาให้จำกัดการผลิต การจำหน่าย หรือการใช้ด้วย (restriction)

ข้อกำหนดในระบบ REACH นี้ ยังได้กำหนดให้มีการถ่ายทอดข้อมูลเกี่ยวกับสารเคมีไปยังผู้เกี่ยวข้อง ตลอดทั้งช่วงของ supply chain ตั้งแต่ผู้ผลิตจนถึงผู้บริโภค

➤ การบังคับใช้

- สารที่มีอันตรายสูง เช่น สารก่อมะเร็ง สารก่อกลายพันธุ์ เป็นต้น และสารที่มีปริมาณการผลิต หรือนำเข้าตั้งแต่ 1,000 ตัน/ปี จะต้องขึ้นทะเบียนภายใน 3 ปี เมื่อระเบียบนี้ใช้บังคับ
- สารที่ผลิต หรือนำเข้า ตั้งแต่ 100 ตัน/ปี และไม่เกิน 1,000 ตัน/ปี ต้องขึ้นทะเบียนภายใน 6 ปี เมื่อระเบียบนี้ใช้บังคับ
- สารที่ผลิต หรือนำเข้า ตั้งแต่ 1 ตัน/ปี และไม่เกิน 100 ตัน ต้องขึ้นทะเบียนภายใน 11 ปี เมื่อระเบียบนี้ใช้บังคับ

➤ ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมของไทย

ถึงแม้ว่ากฎระเบียบดังกล่าวนี้จะใช้บังคับกับผู้ผลิตและผู้นำเข้าของสหภาพยุโรป แต่เนื่องจากสารที่จะถูกควบคุมมีเป็นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นสารเดี่ยวและสารผสม รวมถึงสินค้าที่ใช้สารเคมีในการผลิตด้วย ซึ่งในกรณีของสินค้าที่ใช้สารเคมีในการผลิตนี้ จะต้องประเมินว่าสารที่ใช้จัดเป็นสารอันตรายตามกฎหมายของสหภาพยุโรปหรือไม่ และสามารถแพร่ออกมาในระหว่างการใช้สินค้าหรือไม่ รายละเอียดวิธีการประเมินเป็นไปตามที่สหภาพยุโรปกำหนด ถ้าปริมาณของสารอันตรายดังกล่าวนี้มีปริมาณมากกว่า 1 ตัน/ปี สินค้านี้จะต้องถูกให้ขึ้นทะเบียนตามระบบ REACH ด้วย จึงอาจส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการของไทยทั้งผู้ผลิต และผู้ส่งออกได้ดังนี้

1. ราคาสารเคมีสูงขึ้น และอาจมีสารบางชนิดถูกจำกัดการใช้จนต้องยกเลิกการผลิต ผู้ผลิตสินค้าของไทยจะต้องติดตาม และอาจต้องเตรียมหาสารเคมีอื่นทดแทน
2. ผู้ส่งออกอาจต้องรับภาระค่าใช้จ่ายจากผู้นำเข้าของสหภาพยุโรปในเรื่องการจัดทำข้อมูลรายละเอียดสำหรับการขึ้นทะเบียน
3. ร่างระเบียบนี้กำหนดให้ผู้ผลิตสารเคมีต้องขึ้นทะเบียนให้ครอบคลุมวิธีการที่จะนำสารนั้นไปใช้ ผู้ผลิตสินค้าของไทยควรจะต้องตรวจสอบว่าวิธีการใช้ของตนเองนั้นครอบคลุมตามที่ผู้ผลิตสารได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้วหรือยัง ถ้ายังไม่ครอบคลุมจะต้องแจ้งให้ผู้ผลิตสารเคมีทราบ มิฉะนั้นสินค้าของท่านจะต้องถูกให้ขึ้นทะเบียนเมื่อส่งออกไปสหภาพยุโรป
4. กรณีที่ผู้ผลิตของไทยซื้อสารจากแหล่งอื่น ซึ่งสารนั้นยังไม่ถูกขึ้นทะเบียนตามระบบ REACH และเมื่อต้องการส่งสินค้าไปจำหน่ายยังสหภาพยุโรป อาจถูกปฏิเสธสินค้านั้นได้
5. อุตสาหกรรมที่จะได้รับผลกระทบไม่เฉพาะแต่อุตสาหกรรมเคมีเท่านั้น แต่ยังรวมถึงอุตสาหกรรมที่มีการใช้สารเคมีในการผลิตสินค้าด้วย ตัวอย่างเช่น อุตสาหกรรมยางหรือพลาสติก อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม เฟอร์นิเจอร์ อุตสาหกรรมผลิตเครื่องหนัง อุตสาหกรรมไฟฟ้า เป็นต้น

➤ การเตรียมตัวสำหรับภาคอุตสาหกรรม

เนื่องจากระเบียบนี้จะมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมหลายประเภท แต่ละอุตสาหกรรมจะได้รับผลกระทบมากน้อยแตกต่างกัน ขึ้นกับชนิดและปริมาณของสารเคมี

ผู้ผลิต ผู้ส่งออกของไทยจึงควรต้องศึกษารายละเอียด และติดตามความคืบหน้าของระเบียบนี้ อย่างใกล้ชิด และควรตรวจสอบว่าสารที่นำเข้า หรือกระบวนการผลิตสินค้านั้นมีการใช้สารอะไรบ้าง มีการนำเข้าจากแหล่งใด มีปริมาณเท่าไร เพื่อพิจารณาว่าสารเหล่านี้จะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆ ของระบบ REACH หรือไม่ รวมทั้งควรตรวจสอบกับผู้ผลิตหรือแหล่งที่นำเข้าสารว่าวิธีการที่นำสารมาใช้นั้น จะถูกขึ้นทะเบียนตามระบบนี้หรือไม่ด้วย ตลอดจนศึกษาหาข้อมูลว่ามีสารใดบ้างที่อาจจะยกเลิกการผลิต หรือมีราคาแพงมาก เพื่อเตรียมหาสารทดแทนต่อไป และจะต้องขอข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสารเคมีจากผู้ผลิต เพื่อใช้สำหรับการประเมินต่างๆ เมื่อระเบียบนี้ใช้บังคับด้วย

ขณะนี้ร่างระเบียบ REACH อยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของคณะมนตรีและสภายุโรป คาดว่าจะนำมาใช้ในปี 2005 ผู้สนใจสามารถดูรายละเอียดจาก website ของสหภาพยุโรป คือ

1. <http://europa.eu.int/comm/enterprise/chemicals/chempol/whitepaper/whitepaper.htm>
  2. <http://europa.eu.int/comm/environment/chemicals/whitepaper.htm>
-